

## FİİLİMSİ

## FİİLİMSİ

İSİM-FİİL

(ma-(y)ış-mak)

Fiillere getirilen “-ma / -me, -mak / -mek, -ış / -iş / -uş, -üş” ekleriyle yapılır.

- Onunla tanışmayı çok istiyorum.

**NOT:** “-me,-ma” eki olumsuzluk bildirmemelidir.

- Buraya sakın gelme, diye uyardı. (isim-fiil değil)
- Onunla gelmeye çalışırım. (isim fiil)

**NOT:** İsim fiil ekleri kalıcı isimler oluşturabilir.

- Duvara çivi çakmak yasaktır. (isim-fiil)
- Yanımıza çakmak almamışız. (Kalıcı isim)

SIFAT-FİİL

(an-ası-mez-ar-dik-ecek-miş)

Fiillere getirilen “-an (-en), -ası (-esi), -maz (-mez), -ar (-er / -ır / -ir / -r), -dik (-dik / -duk / -dük), -acak (-ecek), -mış (-miş / -muş / -müş)” ekleriyle yapılır.

**NOT:** Çoğu zaman sıfat görevinde kullanılırlar.

- Koşan çocukları uyardı. (sıfat görevinde)
- Koşanları uyardı. (adlaşmış sıfat görevinde)

**NOT:** “-mez, -ar, -dik, -ecek, -miş” ekleri kip eki olarak kullanılmamalıdır.

- Sararmış yaprakları topladı. (sıfat-fiil)
- Yapraklar sararmış. (kip eki, fiil)

ZARF-FİİL (kenyalı asiye ince ipi araklamadan gittiğinde oldukça gençti)

Fiil kök ya da gövdelerinin üzerine gelerek cümlede zarf görevi ile kullanılan fiilimsilere zarf-fiil denir. Zarf-fiiller cümleye genellikle zaman ya da durum anlamı katarlar.

- Giderken yanıma uğra. (zaman anlamı)
- Koşa koşa eve gitti. (durum anlamı)



## ETKİNLİK -1

Aşağıdaki cümlelerde geçen fiilimsileri bulup çeşidini örnekteki gibi işaretleyiniz.

| CÜMLELER                                                               | Fiilimsi | İSİM-FİİL | SIFAT-FİİL | ZARF-FİİL |
|------------------------------------------------------------------------|----------|-----------|------------|-----------|
| Doğruluk her türlü şart altında meyve veren bir ağaçtır.               | veren    |           | ✓          |           |
| Ön yargılar, insanları birbirinden uzak tutmak için yapılmıştır.       |          |           |            |           |
| El, elin eşeğini türkü çağırarak arar.                                 |          |           |            |           |
| Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir.                 |          |           |            |           |
| Kendi acımız bize başkalarınınkini bölüşmeyi öğretir.                  |          |           |            |           |
| Gözlerimiz açık şekilde hapşırma imkânsızdır.                          |          |           |            |           |
| Fillerin korktuğu hayvanların başında fareler gelir.                   |          |           |            |           |
| Tatlı dil her kapıyı açan sihirli bir anahtardır.                      |          |           |            |           |
| Hiç kimse geriye gidip yeni bir başlangıç yapamaz.                     |          |           |            |           |
| Susan bir bilginin cahilden hiçbir farkı yoktur.                       |          |           |            |           |
| İnsan acı çekmeden olgunlaşamaz.                                       |          |           |            |           |
| Bir insanın tek başına mutlu olması düşünülemez.                       |          |           |            |           |
| Geleceği satın alabilecek tek şey bugündür.                            |          |           |            |           |
| Düşüncelerinizi değiştirerek hayatınızı değiştirebilirsiniz.           |          |           |            |           |
| Peşinden gidecek cesaretiniz varsa bütün hayalleriniz gerçekleşebilir. |          |           |            |           |
| Yurdu savunmanın en ucuz yolu eğitimidir.                              |          |           |            |           |
| Hedefinize yaklaştıkça zorluklarınız artacaktır.                       |          |           |            |           |



## ETKİNLİK -2

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin türünü işaretleyiniz.

| CÜMLE                                                      | FİİLİMSİ | ÇEKİMLİ FİİL | KALICI İSİM |
|------------------------------------------------------------|----------|--------------|-------------|
| Sana söylediklerimi kimseye <u>anlatma</u> sakın.          |          |              |             |
| <u>Kazma</u> tutmak kalem tutmaya hiç benzemez.            |          |              |             |
| <u>Konuşmasını</u> bitirince salonda bir sessizlik oldu.   |          |              |             |
| Neşe içinde <u>gülüşüyor</u> çocuklar.                     |          |              |             |
| <u>Kaybetmeyi</u> ahlâksız bir kazanca tercih et.          |          |              |             |
| Başvuru belgenizi <u>danışmadan</u> alabilirsiniz.         |          |              |             |
| Gözüme bir daha <u>gözükme</u> , diyerek kapıyı kapattı.   |          |              |             |
| <u>Dolmuş</u> , durakta bekleyenleri almadan hareket etti. |          |              |             |

## ETKİNLİK -3

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin türünü işaretleyiniz.

| CÜMLE                                                       | SIFAT-FİİL | ÇEKİMLİ FİİL |
|-------------------------------------------------------------|------------|--------------|
| Tatilde <u>gezmedik</u> yer bırakmamışlar.                  |            |              |
| Sizi <u>tanıyamadık</u> , kusura bakmayın.                  |            |              |
| <u>Görünmez</u> kaza diye buna derler işte.                 |            |              |
| Bizde bıraktığı izler <u>silinmez</u> onun.                 |            |              |
| <u>Ölmüş</u> eşek kurttan korkmaz.                          |            |              |
| Öğretmenin anlattıklarının hepsini <u>yazmış</u> defterine. |            |              |
| Derdini <u>dinleyecek</u> kimse bulamamış.                  |            |              |
| Derslerine düzenli <u>çalışacak</u> bundan sonra.           |            |              |



## ETKİNLİK -4

Aşağıdaki cümlelerde geçen sıfat-fiilleri bulup görevini işaretleyiniz.

| CÜMLELER                                        | SIFAT-FİİL | SIFAT | ADLAŞMIŞ SIFAT |
|-------------------------------------------------|------------|-------|----------------|
| Meyve veren ağacı taşlarlar.                    |            |       |                |
| Tartışmasını bilmeyenler kavga ederler.         |            |       |                |
| Kaybedecek bir dakikamız bile yoktu.            |            |       |                |
| Soruyu doğru cevaplayanları ödüllendirdi.       |            |       |                |
| Yolda kalmış insanlara yardım ederdi.           |            |       |                |
| İnsan beynine biçim veren eğitimidir.           |            |       |                |
| Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum. |            |       |                |
| İyi dostu olanın aynaya ihtiyacı yoktur.        |            |       |                |

## ETKİNLİK -5

Aşağıdaki cümlelerde geçen zarf-fiilleri bulup cümleye kattıkları anlamları işaretleyiniz.

| CÜMLE                                                        | ZARF-FİİL | DURUM | ZAMAN |
|--------------------------------------------------------------|-----------|-------|-------|
| Yağmur yağınca ortalığı toprak kokusu kapladı.               |           |       |       |
| Yol boyunca konuşa konuşa gittiler.                          |           |       |       |
| Konuyu yazarak daha iyi öğreniyordu.                         |           |       |       |
| Çocukların peşinde koşarken vaktin nasıl geçtiğini anlamadı. |           |       |       |
| Bana sormadan hiçbir yere gitmezdi.                          |           |       |       |
| Gözlerini kapatıp hayallere dalmıştı.                        |           |       |       |
| Bu konuyu aramızda konuşarak halledebiliriz.                 |           |       |       |
| Hava kararınca herkes evine gitti.                           |           |       |       |

